

WWW.BUKIETZPOL.PL

PTAKI NASZYCH PÓL I ŁĄK

OTMÓWKA • BARN SWALLOW • HIRUNDO RUSTICA

OKNÓWKA • HOUSE MARTIN • DELICHON URBICUM

SKOWRONEK • SKYLARK • ALAUDA ARVENSIS

CZAJKA • NORTHERN LAPWING • VANELLUS VANELLUS

KUKULKA • COMMON CUCKOO • CUCULLUS CANORUS

PUSTULKA • COMMON KESTREL • FALCO TINNUNCULUS ♂

SROKOSZ • GREAT GREY SHRIKE • LANIUS EXUBITOR

KRUK • RAVEN • CORVUS CORAX

ZURAW • CRANE • GRUS GRUS

DUDEK • HOOPOE • URUPA EPOPS

BOCIAN BIAŁY • WHITE STORK • CICONIA CICONIA

MYSZOŁÓW • COMMON BUZZARD • BUTEO BUTEO

KRÓGULEC • EURASIAN SPARROWHAWK • ACCIPITER NISUS ♂

PÓJDKA • LITTLE OWL • ATHENE NOCTUA

BAŻANT • COMMON PHEASANT • PHASIANUS COLCHICUS ♂

SŁOWIK BIAŁOZY • COMMON NIGHTINGALE • LUSCILLA MEGALOPHYNCHOS

DZIECIÓŁ ZIEŁONY • GREEN WOODPECKER • PICUS VIRIDIS ♂

KURÓPATWA • PARTRIDGE • PERDIX PERDIX ♂

PRZEPIÓRKA • COMMON QUAIL • COTURNIX COTURNIX

DERKACZ • COBINCRAKE • CREX CREX

POTRZOS • BEPPO BUNTING • EMBERIZA SCIROPELUS ♂

BRZEGÓWKA • SAND MARTIN • RIPARIA RIPARIA

TRZNADEŁ • YELLOWHAMMER • EMBERIZA CITRINELLA ♂

POKLASKWA • WHINCHAT • SAXZOLA RUBRIFRONS ♂

GAŚTOREK • RED-BACKED SHRIKE • LANIUS COLLURID ♂

BIAŁOZYTKA • NORTHERN WHEATEAR • OENANTHE OENANTHE ♂

SZCZYGIEL • GOULWING • CARDUELIS CARDUELIS

DZIWIŃKA • ROSEFINCH • ERYTHRINA ERYTHRINA ♂

MAKOŁAGWA • COMMON LINNET • CARDUELIS CANADARUM

BUKIET Z POL

DYMÓWKA • BARN SWALLOW • HIRUNDO RUSTICA

Granatowo-czarny ptak o erglastoczerwonym czołe i podgar-diu. Wyróżniają się najdłuższym i najbardziej wyciem ogono-sposob naszych trzech jaskółek. Długi ogon jest domeną samców i okazuje się, dłuższy ogon zapewnia większe powodzenie u płci przeciwnej.

Dymówka, jak przystało na jaskółkę, lata szybko i zwinnie. Najchętniej mkną tuż nład powierzchnią ziemi lub wody, gdzie uganiają się za owadami. Niestety, to umiłowano do niskich lotów sprawia, że Dymówki należą do ptaków, które najczęściej i najczęściej gina pod kolnami samobójców. Nie tylko pszczoły się w locie. Nawet pijące nie przerywa lotu – a jedynie zniża aż do styku z taflą wody. Ptaki te uwielbiają bliskość zwierząt gospodarskich, bo te przyciągają owady. Gniazda, czarki zbudowane z błota i traw, w przeciwieństwie do Oknówek, zakładają najczęściej wewnątrz budynków. Towarzyski. Złazarz się, że młode z wczesniejszych legów pomańają rodzicom karmić młodsze rodzeństwo. Wędrowna. Jesienią gromadzi się kilkus tysięczne stada, które nocują w trzciniowiskach. Z tego względu od czasów Arystotelesa, który zapoczątkował ten pogład, wierzono, że zima Dymówki hibernują w mule. W takie wylotyczne, znikających na zime jaskółek wieloznać do Oknówek, zakładają najczęściej w miejscach wyszczelone przez ludzi.

Zagrożeniem dla Oknówek mogą być długotrwałe okresy niekorzystnej pogody, np. chłodu i opadów deszczu, gdyż powodują brak pokarmu – owadów.

Wędrowna. Jego populacja legowa w Polsce wynosi 390-550 tys. par.

OKNÓWKA • HOUSE MARTIN • DELICHON URBICUM

Z wierzchu czarna z metalicznym połyskiem, spod ciała i kuper biały. Ogón słabiej rozwinięty niż u dymówki, ale wyraźniej niż u dymówki. Jeden z gatunków ptaków, który jest silnie związany z człowiekiem. Jak sama nazwa wskazuje jaskółka ta upodobała sobie okna, a szczególnie ich narożniki, w których buduje charakterystyczne, błotniste gniazda w kształcie czarek. Bardzo towarzyska. Zazwyczaj gniazduje w koloniach.

Jak wszystkie jaskółki ukochala przetrworza, w których spędza całe dnie, w okresie zimowym być może, że nawet całe miesiące... Wersyjka wskazuje na to, że Oknówki, podobnie zresztą jak Jerzyki, po okresie legowym ruszają na zime do Afryki, gdzie cały czas będą unosić się na skrzydłach, aż do wiosny, gdy w końcu przysiadą gdzieś na naszych dachach.

Oknówki latają zwinnie, często wyżej niż inne jaskółki. Na ziemię schodzą rzadko, przeważnie tylko w trakcie budowy gniazda, aby zbierać gruniki błota. Gniazda są potem wykorzystywane przez jaskółki przez wiele lat. Zimą chętnie nocują w nich Wróble i Ma-rzuszki, a wiosną często wyprowadzają w nich swoje młode. Od dostępnosci błota i owadów zależy ich obecność w danej okolicy. Wydawałoby się, że błota jest wszędzie pod dostatkami, ale są kraje, gdzie bliźnistych dróg, skąd oknówki najczęściej pozyskują błoto, zaczyna brakować. Pomocnie okazują się sztuczne gniazda wyszczelone przez ludzi.

Zagrożeniem dla Oknówek mogą być długotrwałe okresy niekorzystnej pogody, np. chłodu i opadów deszczu, gdyż powodują brak pokarmu – owadów.

Wędrowna. Jego populacja legowa w Polsce wynosi 390-550 tys. par.

ZURAW • CRANE • GRUS GRUS

Być może najbardziej dostojny spośród naszych ptaków. Wy-sokie, wysmukle i wyprostowane Zurawy, niczym arystokraci, kroczą dumnie po naszych łąkach i polach, od wczesnej wiosny, często zanim jeszcze ustąpią śniegi, aż do późnej jesieni. Swoje przybycie z zimowisk para Zurawi oznajmia donośnym kłanogorem, który przypomina głos trąbki. Może on być słyszalny w promieniu kilku kilometrów. Zrazaz też rozpoczynają swoje niezwykle widowiskowe, pełne emocji tańce, na które składają się podskoki, straszenie piór, trzepotanie skrzydłami, podrywanie, ukłony i przysiad.

Wędrują. Lata w charakterystycznych kłuczach. W ostatnich latach coraz częściej zimąją w naszym kraju, szczególnie w zachodniej Polsce. Symbol dalekiej przyrody, sielenia malżeńskej i odradzania się przyrody po zimie. W latach osiemdziesiątych poprzedniego stulecia balbłszy się, że wrażliwe Zurawie nie wytrzymały brutalnej presji że strony nas-zej wschodnioeuropejskiej cywilizacji – i ostatecznie zniknęły. Ale sta się cud. Tradycyjnie płochliwe i czujne ptaki niedostępnych mokra-del, przelamaly lek przed człowiekiem i coraz częściej gnieżdżą się w naszym sąsiedztwie. Gniazdo to niewielki korytek położony w trudnoosiępnym miejscu, np. na źródleisnym rozlewisku, do którego składają zrywczają 2 jaja. Liczebność Zurawi od jakiegoś czasu rośnie. Obecnie liczbę ich par legowych ocenia się w Polsce na 20-22 tys.

MYŚLIWY • COMMON BUZZARD • BUTEO BUTEO

Najbardziej rozpowszechniony pak drapieżny w Polsce. Swoją nazwę zawdzięcza temu, że pomimo dość dużych rozmiarów, jego podstawową dietę stanowią grzyzone, głównie norki – nie-wielkie ssaki podobne do myszy, ale ze znacznie krótszymi ogonkami. Dlaczego nie myszy? Ponieważ myszy są aktywne nocą, a norki właśnie za dnia – tak jak i myśliwowy. Zmayı z tego, że występuje w bardzo wielu formach barwnych; od bardzo ciemnych do niemal całkowicie białych, co wcale nie ułatwia życia pasiarzom, ani przynagłom obserwatorom. Często można go zaobserwować jadąc samochodem, szczególnie zimą, jak wysiadcje na słupach i przydrożnych drzewach, wyce-kując kolejnej ofiary zderzenia z trop�dzielnymi autami. W zależności od części kraju, a także warunków zimowych, Myśliwoszy są osadłe, koczujące lub wędrowne. Jego populacja legowa w naszym kraju jest stabilna i wynosi 51-55 tys. par.

KANIA RUDA • RED KITE • MILVUS MIGRANS

Kania jest dużym ptakiem sponianym. Jej najbardziej cha-rakterystyczną cechą jest głęboko wcięty, jaskółczy ogon, który odróżnia ją od innych ptaków sponianych. Upięcie, jak sugie-ruje nazwa, głównie rdawobrzowe. Bardzo elegancka, w locie zachowuje się niczym najdoskonalszy latawiec. Zreszta jej angiel-ska nazwa w naszym tłumaczeniu brzmi... „czernowy latawiec”. Kanie najchętniej zakładają gniazda w starych drzewostanach, przeważnie w pobliżu łąk i pól. Cechą charakterystyczną ich gniazda jest obecność śmieci, głównie sznalu i papieru.

Kanie, jeśli to tylko możliwe, chętnie pełnią w Europie taką samą funkcję jak sępy w Afryce: zjadają padlinę i resztki pozostawione przez inne drapieżniki. Patrolują więc pasy drogowe w poszuki-waniu roztrzęchanych zwierząt, przylądają też pasom przybrzeż-nym wypatrkić martwych ryb. W dawnych czasach regularnie odwiedzały wielkie, miejskie śmietniki. Swoją dietę uzupełniają polując na drobne, łakome zwierzęta. Czasami wykradają zdo-bryc innym drapieżnikom.

Wędrowna. W Polsce dość rzadka, jej populacja liczy 1500-1800 par.

Występuje głównie w północnej części kraju, najliczniejsza na północnym zachodzie. Objęta ścisłą ochroną gatunkową. Wo-kał jej gniazd wyróżniają się strefy ochrony o promieniu do 500 m.

W Polsce zobaczyć też można podobną Kanie Czarną, mniejszą, znacznie ciemniejszą i z delknieją tylko wyciętym ogonem.

SOKOŚĆ • GREAT GREY SHRIKE • LANIUS EXIMITOR

Prawdziwy psasi rozbójnik, co podkreśla czarna maska i solidy, haczykowaty dziób. Ubarwieniem zbliżony do Sroki, ale znaczące od niej różnicoy. Samiec i samica wydglądają bardzo podobnie. Lata fałsum totem. Potrafi zawisać przez pewien czas w jed-nym miejscu wyspatrkiwać zdobycę. Z wielkim zapalem poluje na owady, głównie chrząszcze, grzyzonie, przeważnie norkiki, ale także drobne ptaki – zdarza mu się upolować nawet zwińną Jaskółkę. Z upodobaniem przesiaduje na czatowaniach w postaci drutów linii energetycznych, wierzchołkach drzew i krzewów czy szuplek ogrodzeniowych, skąd histeryje okolicę w poszukiwaniu potencjalnych ofiar. Bardzo płochliwy. Stroni od ludzi. Monogamiczny – co do zasady. Samczyk chce zakaszać sobie węgłkę kobyłką, przynosi jej w darze upolowane drobne gry-zonice. Tymczasem „aprawawita osoba” może liczyć najwyżej na... dżdżownicę.

Znany z makabrycznych szpiarm. Najbardziej smakowite kąski, np. upolowane chrząszcze, ptaki lub grzyzonie, nabijają na kolce lub ostre galezki, czkając aż skruszeją lub robiąc zapasy na czarna godzinę.

Osiały. Jedyna dzierzba, która zimuje w naszym kraju. Jego liczebność w Polsce szacuje się na 23-49 tys. par.

KROK • HAVEN • CORVUS CORAX

Poetycny, czarny, metalicznie błyszczący ptak z mocnym dźwiębem i charakterystycznym „brodą”. Dumny posiadacz jednego z naj-większych mózgów wśród ptaków oraz najwyższego współczyn-nika masy ciała do masy mózgu spośród wszystkich zwierząt. Kruki potrafią rozwiązywać skomplikowane zadania i posługiwac się narzędziami i w niczym nie ustępują Szarympanom czy innym naczelnym. Mają doskonałą pamięć i posiadają bardzo rozbu-dowany system komunikacji wewnątrz. Potrafią naśladować ludzką mowę iować się, np. zjeżdżając z odmiezonego zbocza. Mają świadomość samych siebie.

Kruki są wysoce inteligentne. Doskonale potrafią się dostosowywać do panujących warunków środowiska, dlatego nierzadko widuje się je jak żerują na wysypiskach śmieci. Gromadzą zapasy. Zimą chętnie polegają na padlinie.

Kruk jest znany z długowieczności, choć ta cecha została mu na-dana trochę na wyrost, na podstawie obserwacji ptaków żyjących w niewoli.

Przez wieki Kruki bardzo mocno zapisałi się w mitologii, folklo-rze i sztuce literaturze.

Symbol mądrości i wiedzy, ale też zła i czarnej magii.

Osiały. Tworzy monogamiczne pary, wiernie sobie do końca życia. Młode ptaki zanim osiągną dojrzałość i polując się w pary (ok. 3-5 lat), żyją w dobrze zorganizowanych, zbieracko-wych grupach. Objęę ścisłą ochroną gatunkową.

Krajowa populacja kruka liczy 26-37 tys. par.

POJÓZKA • LITTLE OWL • ATHENE NOCTUA

Ptak o dwóch twarzach – niemal dosłownie. Z tyłu głowy Pojózka posiada wzór na piórach, który układa się w drugą „twarz”. Ten zabieg ma na celu zniechęcanie potencjalnych drapieżników do ataku (głównie zresztą inne, większe sowy) i dać im sygnał, że są pod stałą obserwacją, a Pojózka zapamięta węglęny spoko! i bezpoczestewstwo. Sowa o aktywności diennej i zmierzdnowej o tym świadczy jej hipnotyzujący błóte oczy. Silnie związana z człowiekiem i ludzki-mi zabudowaniami. Zasiada zarówno duże miasta jak i wieś, gdzie chętnie kryje się i gnieździ w budynkach gospodarczych. Mło-sniczka dziupli wydrążonych w starych głowiasznych wierzbach. W tradycji ludowej jej głos traktowano jako przepowiednię ry-chej śmierci: „Pójdz, pójdz do dok pod kocisko! Spowiodowa-ło to. Za przez lata Pojózka i inne sowy były zakazkie egipione przez ludzi. Niesławiano. To nasi najwięksi sprzymierzeńcy w walce z grzyzoniąmi. Poluje także na małe ptaki, owady, poluje i z wielką chęcią także na... dżdżownicę.

Pojózka miała być posłanką bogini Ateny, do czego nawiguje jej chwytka linacinka. Symbol mądrości.

Nazwie przesiaduje w ciągu dnia w widocznym miejscu, np. na szczytach dachu lub na dupkach. Potrafi dość głośno czochać lub skakać po ziemi na stosunkowo długich nogach.

Osiała. Bardzo nieliczna – jej krajowa liczebność szacuje się na 500-1000 par.

DERKAĆ • CURUPANE • CREX CREX

Podobny do przepiórki, ale znacznie większy i masyniejszy. Jego sylwetka wielu ornitologów kojarzy się z żmłami... dino-zaurzem. Wszystko za sprawą mocnej budowy, potężnych, nóg i krótkiego, silnego dzioba. Skryty i tajemniczy. Aktywny głównie nocą. Większość ludziom znany wyłącznie ze swojego charakterystycznego głosu, dźwięczno-go w mroku i czarncy - donośnego, dwusylabowego tekstu „der-der” od którego wzięła się jego polska nazwa. Ma on niebywałą siłę. Pomiar dokonane przez naukowców z odległości 30 cm wykazały natężenie 120 decybeli, czyli tyle co silnik ciężarówki. Każdej nocy Derkać może wydać z siebie nawet 20 tys. „derk-nieć”!

Zasiada głównie w buncie i kępolach krzewów, turzycowiska, zaisony koczowniczy, polne uprawne. Zepsami zajmują się i pajęczaki zbieraniymi z ziemi i roślinności.

Ptak wędrowny. Pomimo dość krótkich i zakręglonych skrzydeł – cechy zarcerwowania – derkać lata ptaków migracyjnych na krótkie dystanse lub osiadłość – raczej dalekie światline rzadzi, pokonując co roku ogromne odległości pomiędzy Europą a zimowiskami w Afryce na poludniowej równiku. Tuż po przylocie legowska derkaćce jakby „taca chęć do latania” i niewykładkowo jest je sklonić do podparowania się z ziemi.

Popularny Derkać oraz jego przetrzyciel, natomiast jesienią powracający do nas ptakiem ze swoich odległych zimowisk. Pierwsze przylądają samce i zaczynają „derkać”, aby przyciąbić samice. Kiedy już im się ruwda i samica zacznie składać jajo, derkać dalej w najbliższym sąsiedztwie owionka. Tuż po przylocie legowska derkaćce jakby „taca chęć do latania” i niewykładkowo jest je sklonić do podparowania się z ziemi.

Popularny gatunek w kulturze, zwłaszcza zachodniej Europy. Wspominano go wiele arystów w swoich utworach, powszech-nie zwanymch dzisiaj bajkami, takw w buksgańskich i jawołach. Niejednokrotnie obok siebie legnie się kółka par Uwielbiana nasiona chwardos. Szczególnie upodobała sobie kółka par że znalazło swoje odzwierciedlenie w lacińskiej nazwie gatunkowej – słowo „canna-bis” oznacza kopiając. Inaczej niż Szczyzgiel, nasiona zbiera głównie z ziemi.

Popularny gatunek w kulturze, zwłaszcza zachodniej Europy.

Wspominano go wiele arystów w swoich utworach, powszech-nie zwanymch dzisiaj bajkami, takw w buksgańskich i jawołach. Niejednokrotnie obok siebie legnie się kółka par Uwielbiana nasiona chwardos. Szczególnie upodobała sobie kółka par że znalazło swoje odzwierciedlenie w lacińskiej nazwie gatunkowej – słowo „canna-bis” oznacza kopiając. Inaczej niż Szczyzgiel, nasiona zbiera głównie z ziemi.

Popularny gatunek w kulturze, zwłaszcza zachodniej Europy.

Wspominano go wiele arystów w swoich utworach, powszech-nie zwanymch dzisiaj bajkami, takw w buksgańskich i jawołach. Niejednokrotnie obok siebie legnie się kółka par Uwielbiana nasiona chwardos. Szczególnie upodobała sobie kółka par że znalazło swoje odzwierciedlenie w lacińskiej nazwie gatunkowej – słowo „canna-bis” oznacza kopiając. Inaczej niż Szczyzgiel, nasiona zbiera głównie z ziemi.

POTRZÓW • REED BUNTING • EMBERIZA SCOENICULUS

Zwany także Wróblem Trzciniowym, choć tak naprawdę jest bliższym krewnym Trzciniaka. Swiadczą o tym jego lacińska nazwa, która oznacza właśnie Trzcinała W Słotwiu. Z Wróblem wspólnie ma rozmiary ciała, ale trochę od niego smuklejszy. Miłośnik trzcinnych podmokłych. Najchętniej zasiada obrzeża zbiorników wodnych, szuwary na styku z łąkami, zarastające rowy melioracyjne, zakrzewienia na podmokłych łąkach i mokra-dłach, turzycowiska. Chętnie śpiewa przesiadując na wierzchoł-ku trzciny, gdzie może go doskonale obserwować, gdyż nie jest zbyt płochliwy.

Wiosną i latem odżywia się głównie owadami, natomiast jesienią i zimą nasianami traw, w szczególności trzciny.

Wędruje na krótkie dystanse. Co roku pojedyncze osobniki po-dzielają próby zimowania w naszym kraju. Liczebność populacji Potrzosów w Polsce oceniana jest na 430-570 tys. par.

SZCZYŻEŁ • BOLDUFIN • CAROLINUS CAROLINUS

Jeden z najpiękniej ubarwionych naszych ptaków. Lata szybko, falalistym tonem. To szybki, fałsum. Jest to wspaniały przedstawiciel swojego gatunku, ale w rzeczywistości nie jest zbyt płochliwy. Chętnie przesiaduje na szlupach ogrodzeniowych, wierzchoł-kach niewielkich krzewów i suchych pędach bylin, skąd zanępo-kojona wydając charakterystyczny głos, zwany kłaskaniem – „tjuz-czek-czek”. Od niego pochodzi polska nazwa tego gatunku. Naśladował śpies co najmniej 12 gatunków ptaków.

Preferuje tereny otwarte i wilgotne, takie jak podmokłe łąki z polodrewnymi kępami wierz. Zamiast siebie również łąki górskie i wysokogórskie i wzrowsowiska. Gniazdo czepi na skarpe rowu melioracyjnego.

Owadolerna. Samotnica. Statystycznie żyje bardzo krótko, bo ok. 2 lat. Najdłużsi żyjący ptak zarejestrowany w wioskości osiągnął wiek 5 lat.

Wędrowna. Ciągłe liczenie dość liczna w całej Polsce. Jej popula-cja legowa wynosi 1-1,5 mln par.

POKLASKAWA • WHINCHAT • SAXICOLA RUBETRA

Stosunkowo niewielki, krepny ptak o wyprostowanej sylwetce. Dość długich skrzydeł i krótkim ogonie, jak to zwykle w przy-rodzie bywa, zwłaszcza wśród ptaków, samice są mniej barwne od samców.

Chętnie przesiaduje na szlupach ogrodzeniowych, wierzchoł-kach niewielkich krzewów i suchych pędach bylin, skąd zanępo-kojona wydając charakterystyczny głos, zwany kłaskaniem – „tjuz-czek-czek”. Od niego pochodzi polska nazwa tego gatunku.

Naśladował śpies co najmniej 12 gatunków ptaków.

Preferuje tereny otwarte i wilgotne, takie jak podmokłe łąki z polodrewnymi kępami wierz. Zamiast siebie również łąki górskie i wysokogórskie i wzrowsowiska. Gniazdo czepi na skarpe rowu melioracyjnego.

Owadolerna. Samotnica. Statystycznie żyje bardzo krótko, bo ok. 2 lat. Najdłużsi żyjący ptak zarejestrowany w wioskości osiągnął wiek 5 lat.

Wędrowna. Ciągłe liczenie dość liczna w całej Polsce. Jej popula-cja legowa wynosi 1-1,5 mln par.

BAŻANT • COMMON PHEASANT • PHASIANUS COLCHICUS

Wielkość kurzy. Niezwykle ładne samce (koguty), to bez wpa-nienia jedne z najbardziej strojnych ptaków, jakie możemy u nas zobaczyć!

Toki, czyli godowe tańce Bążantów są bardzo widowiskowe, dy-namiczne i głośne. Prawdziwe walki kogutów. Najlejszy samiec skupia wokół siebie największą kur.

Z dostępných danych wynika, że historycznie Bażant występował w Centralnej Azji oraz Wschodniej Europie, sięgając co najmniej na północnie wybrzeża Morza Czarnego, a byłé miedzy na Bałka-ny. Rozpowszechnił go starożytni Grecy, a przede wszystkim Rzymianie. W Polsce wprowadzowany był najprawdopodobniej ok. XV wieku. Obecnie Bażant jest najprawdopodobniej naj-powszechniejszym i najlepiej rozpoznawanym przedstawicielem kurawych w naszym kraju.

Wielki amator stonk ziemniaczekami, które szerokim kółkiem omija większość popyziałych ptaków, czyni zakaszałi sobie sympatie rolników w minioných czasach, kiedy z tym chrząszczem walczy-ło się ręcznie.

Osiały. Gatunek łowny. Jego liczebność w Polsce, podobnie jak w całej Europie stał się waha i zależy od wświedlen prowadzonych w celach hodowlanych przez myśliwych.

PRZEPJÓRKA • COMMON QUAIL • COTURNIX COTURNIX

Wielkość szpaka, ale cechuje ją masyniejsza sylwetka. Ubar-wienie przepiórki, zwane kryptycznym, zapewnia doskonały kamuflaż wśród gęstych traw i roślinności polnej, które są jej domem i chronią ją przed drapieżnikami.

Prowadzi bardzo skryty tryb, przez co łatwiej ją usłyszć niż zobaczyć. Rytmicznie potwarzany głos „pi-pi-pi”, szczególnie donośny nocą, był kiedyś jednym z symboli naszej wsi. W tradycji ludowej głos przepiórki to: „Pódcie żać! Pódcie żać!” – miał być sygnałem do rozpoczęcia żniw.

Przepiórki przebywają u nas głównie w wysokości traw. Lecenie lub żniwa, gdzie przemierzają się na pólach i łoś wyjątko-wo, w chwili bezpośredniego zagrożenia, podrywają się do lotu. Tam zdobywają pożywienie – głównie młode listki, pędy i nasiona różnych ziół i tr. chwastów, które uzupełniają drobnyimi owadami. Tam też samiceki zakładają swoje gniazda, w dołku na ziemi. Piskłeta są zagłodzowiakami, co oznacza, że po wykle-ciu, obeschnięciu i odpoczynku (prezależnie jacy i wydostanie się z niego to bardzo ciężka praca dla takiego maluszka) wyszycają gniazdo i same poklepkają pokarm, ucząc się od matki tuliniana drapieżników i znajdujących najmączniejszych kąsów. Nazz jedyny wędrowny kurak. Wytrwały podróżnik, który czepi się głównie nocą. Zagrożeniem dla przepiórek są masowe odło-wy w krajach wołku Morza Śródziemnego, które drżsiastają populacje tego gatunku. Dawniei był to gatunek łowny, obecnie ze względu na spadającą pracę dla takiego maluszka) wyszycają gniazdo i same poklepkają pokarm, ucząc się od matki tuliniana drapieżników i znajdujących najmączniejszych kąsów. Nazz jedyny wędrowny kurak. Wytrwały podróżnik, który czepi się głównie nocą. Zagrożeniem dla przepiórek są masowe odło-wy w krajach wołku Morza Śródziemnego, które drżsiastają populacje tego gatunku. Dawniei był to gatunek łowny, obecnie ze względu na spadającą pracę dla takiego maluszka) wyszycają gniazdo i same poklepkają pokarm, ucząc się od matki tuliniana drapieżników i znajdujących najmączniejszych kąsów.

TRZNADEŁ • YELLOWHAMMER • EMBERIZA CITRINELLA

Kanarek naszych pól, z którym zresztą jest blisko spokrewniony. Śpiewa w bardzo charakterystyczny sposób, od wczesnej wiosny do późnego lata. W czasie upalnego lata, często jest jedynym ptakiem, który odżywa się w środku dnia. Jego piosenka jest trąnksytowana w języku angielskim jako: „A little bit of bread and no cheese”, co można przetłumaczyć jako: „Trochę chleba, ale bez sera”; Naukowcy wyróżniają około 8 różnych dialektów w zależności od miejsca występowania.

Typowy szarogłaz, a także upodobanie jego diety zdradza grubą i mocny dziób. Wiosną i latem chętnie żyje się także owadami. Osiały i towarzyski. Zimą zbija się w duże stada, czasem liczące po kilkaset osobników, które koczują na polach w poszukiwa-niu pożywienia. Często w pobliżu osad ludzkich, gdzie chętnie odwiedza karmniki.

Ps Skowronka. Trzymany jest jednym z najliczniejszych i naj-barziej rozpowszechnionych ptaków krajowobranego regionu w naszym kraju. W ostatnich latach notuje się jednak spadek jego liczebności. Obecnie 3,9-4,4 mln par.

BIALOZĘTKA • NORTHERN WHEATEAR • DEMANTHE DEMANTHE

Smukła, wyprostowana sylwetka, stosunkowo długie nogi. Za-niopońcone charakterystycznie przysiadają i uderzają ogonem. W Polsce nieliczny ptak wędrowny, żyjący na niżu, jak i w górach. Dość pospolita na obszarach silnie przekształconych przez czło-wieka, ich tereny ruderalne lub przemysłowe, nasypy kolejowe, większe zwały żelaza, kopanie piasku, zwłrownie, rumowiska skałkie kamieniołomów.

Gniazdo składała na ziemi. Jest ono drobne ujęcie posiód kamień-ski. Czasami wykorzystuje nieczynny norki jakimś małym szkieł.

Zjada głównie niewielkie owady, a dietę uzupełnia drobnymi owadami.

Wędrowna. W czasie przelotów łatwo można ją spotkać na zara-nych polach. W Polsce gnieździ się 49-71 tys. par Białozętek.

SKOWRONEK • SKYLARK • ALAUDA ARvensis

Wielki go szylak, niewielkie widziało, za wyjątkiem rozspiewanej Krowki gnieździ wysoko na niebie. A warto, bo to naprawdę wy-jatkowo zgrabny i sympatyczny ptak. Ostrożny i skryty, ale przy odrobinie cierpliwości można go wypatrzyć jak spaceruje po poli lub polnej drodze.

Najliczniejszy ptak krajobrazu rolniczego i jeden z symboli polskiej wsi. Bez jego głosu nie byłoby wiosny. Swoją melodią i niezwykle skomplikowaną piosenką (czego bez specjalnego sprzetu nie jesteśmy w stanie usłyszec), tak miła dla naszego ucha, daje sygnał wiosnę, że czas się obudzić. A jest to jedna z pierwszych pastich pieśni, jakie możemy usłyszeć.

W zależności od regionu Polski i warunków pogodowych, Skow-ronki powracają do nas już w lutym i od razu rozpoczynają swój podziemny koncert. Przedstawienie zaczyna się zwykle miłączą, podrywa się z ziemi prawie pionowo, by na wysokości 10-20 m zacząć śpiewać. Następnie, nie przerywając swej pieśni, wróci się dalej w górę z szybkimi uderzeniami skrzydeł na wysokość 100-200 m i tam zawiąsa na kilka minut. Potem rozpoczera skrzydła i powoli powraca spiralnym lotem ślizgowym na ziemię, nadal śpiewając, by na chwile przed lądowaniem zamilknąć. Zakłada nieporządne gniazda w dołku na ziemi, pozostawionym chętnie przez większe krowy.

Kiełdy Skowronki i ich jaja stanowiły przysmak na naszych stołach. Dobrze, że ta okrutna tradycja dobiegła końca. Obecnie objęte ścisłą ochroną gatunkową. Co innego w krajach polno-odnosnowchodniej Europy oraz w całym basenie Morza Śródziemnego. Szacuje się, że tam każdego roku ginie nawet miliard takich ptaków – w tym nasze Skowronki, Słowiki, Gasior-ki, jaskółki i wiele innych.

U nas wciąż jeszcze najliczniejszy ptak krajobrazu rolniczego, a z wyraźną tendencją spadkową. Jego populację legową szacuje się na 11 do 13 mln par.

BOCIAN BIAŁY • WHITE STORK • CICONIA CICONIA

Bocian jaki jest każdy widzi, bo chyba nie ma osoby w naszym kraju, która nie znała by tego gatunku. To chyba jeden z najbar-dziej rozpoznawalnych i charyzmatycznych ptaków w Polsce.

Takie nasze nierzędziący symbol narodowy. Bohater wielu legend, podań, bajek, przysłów i wierszy ludowych. Symbol sieł-skiej wsi, rodziny, wiosny i rodzicielstwa.

Opportunista pokarmowy, co oznacza, że w danych warunkach żywi się akurat tym, co jest najłatwiej dostępne i co mu spód zio-ba nie ucieknie. Kiedyś słusznie przypisywano mu zamowienie do zabójczy płazy że były bardziej liczne niż obecnie, co z kolei przekładało się na duże ilości jaj. Obecnie, na skutek oszczędzania terenów podmokłych i zaniedbanych, liczebność zab drzaństwie zmalała, dlatego już tylko okazjonalnie trafiają na „bociani stół”. Przeważają inne ofiary – duże owady i lich larwy, myszy, krety – przede wszystkim... dżdżownice.

Koczowniczo Bociana to często potężne konstrukcje, które niejed-nokrotnie zasiadają tam w wielki. Zbudowane są z Wróble, Marzarki i Szpaki, ale odnotowano tam też Pustki, Puszczki, Krzyżówki, a także osy i... szczerzy.

Dawniei Polska należała do największych ostoi tego gatunku na świecie. Mówiło się nawet, że „co czwarto Bocian jest Polakiem”. Ostatnie badania wskazują jednak, że prym pod tym względem wieści obecnie Hiszpania. W naszym kraju zjadłość w ciągu dżdżeszniu lat, w okresie 2004-2014, ubyłok ok. 10 tys. par. Ak-tualnie ich liczebność szacuje się na ok. 42-43 tys. Przyczyna tegoo zjawiska są zmiany w krajobrazie rolniczym: mechanizacja, chemizacja, monokultury i gospodarstwo wieloszarowe oraz melioracje odwadniającej.

DUDEK • HODPO • URUPA ERIPS

Najbardziej emocjonalny i najbardziej ekspresyjny z naszych ptaków – „Každy Dudek chwali swój czubek” – brzmi porzeka-ło i rzeczysicie ma co chwalić, bo to właściciel największego i najpiękniejszego czubka. Długość ciała to 19-24 cm. Przeważnie jest młody, niezapłodniony i zakoczony – czyli w zasadzie co chwila – a także przy lądowaniu. Również w czasie godów czubek pełni kluczową rolę, sygnalizując nastroj ptaka. W tym czasie składany jest rozkładany niełączoną ilość rzy.

Charakterystyczny głos, od którego ptak ten wzięł swoją nazwę w tak wielu językach. słuszny dudkiem do informowania sąsiadów o zajęciu terytorium. Do trawia wiedzy, że Dudek si silnie bęsz-ortalnie i agresywnie bronią swoich włości przed niepropozymy ptakami. Niezwykłe są zaloty Dudeków. Pełne rozdławiania czubków i wchławiania ogonem. W końcowej fazie, gdy samica zaakcep-tuje nowego małzonka, wchodząc do zapłodnionego przez niego mieszkania, samiec rozpoczyna zaloty karmięce. Wówczas często woda samicy, aby jej podawać smakowite przekąski.

Dudki nie są zbyt wredne jeśli chodzi o miejsca legowe.

Gnieździ się w dziuplach, najchętniej w głowiasznych wierzbach, czasami w zakamarkach budynków gospodarczych, pod budyn-kami, pod podłogami, w piwnicach,